

povijesti te na objavljivanju svoje arhivske građe. Organizirana su vodstva kroz Arhiv spojena sa stručnim predavanjima, dovodene su u Arhiv skupine učenika srednjih škola, u školama su po razredima i na razglazu održana predavanja. Predavanja održana su i na osječkom radiju, a po mjesnim i vanjskim rovinama i stručnim časopisima i knjigama objavljeni su članci i rasprave o povijesti Osijeka i Slavonije te o arhivskoj problematici. Sav taj rad napose je pojačan za vrijeme »Tjedna arhiva«, kada je Arhiv u Osijeku za osječke srednjoškolce raspisao svoj vlastiti nagradni

natječaj s temom iz povijesti Osijeka odnosno šire Slavonije.

Službenici osječkog Arhiva od njegova su osnutka sindikalno učlanjeni u osječkoj podružnici Društva muzejskih radnika NR Hrvatske kao organizaciji najbližoj po radu i po zadacima. Na taj su način na korist arhiva i muzeja uvijek uspješno surađivali s osječkom podružnicom i svim ostalim slavonskim podružnicama muzealaca. Takav zajednički nastup neophodno je potreban za spasavanje arhivske građe i za izgradnju arhivske mreže na terenu.

Dr. Kamilo Firinger

IZ ARHIVA U DUBROVNIKU

1. Prigodom »Tjedna arhiva« permanentna arhivska izložba bila je stalno otvorena prije i poslije podne, uz slobodan pristup. Školama, koje su posjetile izložbu, održana su predavanja o važnosti arhiva i tumačilo izložene dokumente. Preko mjesne radiostanice održano je predavanje: »Jedan dan u dubrovačkom Arhivu«, a na Radničkom sveučilištu drugo predavanje: »Odras starog Dubrovnika kroz njegov Arhiv«. Za izložbu 40-godišnjice osnivanja Države SHS, koju je priredio Državni arhiv u Zagrebu, poslano je nekoliko dokumenata iz našeg arhiva.

2. Evidentiran je dio građe od 1918.—1941. godine. Privremeno su izdvojeni spisi, koji se odnose na aktivnost KPJ od 1923. do 1929. godine, iz povjerljivih spisa Dubrovačke oblasti, a iz odgovarajućih protokola napravljeni su izvaci o istom predmetu. To isto je učinjeno sa spisima Redarstvenog odsjeka Kotarskog poglavarstva od 1919. do 1922. godine i policijskog komesara Kotarskog poglavarstva 1919. godine o odjecima Oktobarske revolucije. Sređeni su ostaci fonda Javnog tužništva bivše Jugoslavije i NDH. U toku je rad na evidentiranju protokola i spisa Okružnog inspektorata Kotarskog poglavarstva u svrhu pripremanja arhivskog materijala o KPJ od godine 1919. dalje, povodom proslave 40-godišnjice

Komunističke partije Jugoslavije. Uporedo s time sistematski se radilo na sređivanju arhiva Kotarskog poglavarstva.

Sređen je također dio nesređenog materijala iz doba Dubrovačke republike. K tome vršena je revizija već sređenog materijala.

3. Uspostavljen je kontakt sa narodnim vlastima Kotarskog NO-a u vezi s nadzorom nad registraturama na području ovog arhiva i u radu prenošenja u naša spremišta one građe iz tih registratura, koja je izgubila važnost za tekuće poslovanje. Direktor arhiva je obišao arhiv grada Korčule i pregledao arhivski materijal Bogišićeve biblioteke u Cavtatu. Tokom ove godine primljen je još jedan dio arhiva stare Dubrovačke općine i smješten na police koje su bile još slobodne. Dogovoreno je sa Carinarnicom, da će tokom 1959. godine biti preuzet i njihov arhiv. Iz budžetskih sredstava kupljene su arhivalije, koje svojim glavnim dijelom pripadaju arhivu obitelji Bonda i Bozdari. Arhivalije su preuzete u vrlo nesređenom stanju, a odnose se na XVIII. i XIX. stoljeće.

4. Radi stručnog uzdizanja arhivskih pomoćnika jedan arhivist im je davao časove iz talijanskog jezika. Drugi arhivisti su se bavili naučnim radom i objavili po nekoliko radova, na temelju proučavanja arhivske građe.

5. Dotacijom Republičkog Savjeta za nauku i kulturu od 400.000.— dinara završeni su svi zidarski radovi na adaptaciji velike dvorane u drugom katu, te je Arhiv na taj način došao do novog velikog i prikladnog spremnog prostora. Ali da bi se novo dobiveni prostor mogao iskoristiti za prikladan smještaj arhivalija, potrebno je još u nj postaviti električnu instalaciju, obojiti zidove i izraditi police. Za osiguranje arhivske građe u slučaju požara, u prostorije, koje nemaju aparate za gašenje požara, postavljeni su sanduci s pijeskom.

6. Ostvarena je suradnja s Naučnom bibliotekom u Dubrovniku prigodom proslave 450-godišnjice rođenja dubrovačkog komediografa Marina Držića, kojom prigodom je priredena izložba.

7. U vezi rivendikacije dubrovačkih arhivalija još zaostalih u Beču nastav-

ljena je akcija, da bi te arhivalije bile konačno povraćene na svoje mjesto.

8. U arhivskoj čitaonici radilo je oko 100 domaćih i stranih čitača. Izdano je oko 3000 arhivskih knjiga i svežnjeva. Samo 1958. godine izišlo je 38 što većih, što manjih radova, koji se temelje bitno ili djelomično na materijalu našeg arhiva. Uz to riješene su mnoge molbe pojedinih građana, koji su tražili dokumente iz arhiva XIX. i XX. st. radi zaštite svojih interesa. Odgovoreno je također na 60 zamolbi domaćih i stranih naučnika.

9. U fotolaboratoriju arhiva snimano je za preko 60 stranaka. Veća snimanja vršena su za »Fondazione Giorgio Cini« u Veneciji (dokumenti, koji se tiču Mletaka) i za Slavenski seminar u Utrechtu (svi ćirilski dokumenti od XII. — XVI. st.). Ova snimanja su još u toku.

Zdravko Šundrica

IZ ARHIVA U RIJECI

Sumarni rezultati rada u god. 1958. bili su sljedeći:

1) Nadzor nad arhivskom građom i registraturom, koja se nalazi van arhiva, a na području našeg teritorijalnog djelokruga.

Kroz 1958. godinu po našim arhivistima vršen je povremeno pregled pojedinih registratura u samom gradu Rijeci, te su tom prilikom davana službenicima registratura potrebna uputstva. Registrature van našeg arhiva, uslijed nedovoljnih financijskih mogućnosti, nismo obilazili, ali smo svako službeno putovanje u Istru koristili i da obiđemo po koji stari arhiv i registraturu. Tom prilikom davali smo potrebne preporuke i uputstva za čuvanje tog materijala, a jednom prilikom čak smo spasili neku građu (protokoli iz kraja mletačke vladavine), koja se odnosila na Buzet, a nije bila osigurana. Osim toga za nadzor i zaštitu vanjskih registratura i arhivske građe imali smo povjerenika u licu upravitelja Muzeja u Pazinu, ali kako je on službeno premješten, potrebno je da za to nađemo neko drugo podesno lice.

2) Preuzimanje novih fondova.

1958. godine u arhiv je preuzeta samo neznatna nova građa (građa nekih škola u Rijeci). Kako se radi o osnivanju kotarskog arhiva u Puli, naš je arhiv prešao da sa tamošnjeg područja doprema arhivsku građu, već se ograničio na to, da tu građu samo nadzire i daje uputstva za čuvanje.

3) Sređivanje arhivske građe.

Kroz proteklu je godinu arhivistički obrađena sljedeća građa:

a) Sređeni su arhivi s bivšeg područja STT (hrvatskog dijela bivšeg STT-a: Buje, Novigrad i t. d.). Inventar, uslijed nužnog prelaska na druge poslove, nije sastavljen, ali se na temelju sredene građe može lako sastaviti.

b) Izvršeno je škartiranje arhiva bivših parobrodarskih društava iz Rijeke: »Fiumana«, »Tirrenia«, »Adria«, Carnaro«, Lloyd Triestino«, »Italia« i t. d. Za preostalu građu, koja je sredena, sastavljen je inventar.

c) Škartirana je građa bivše Trgovinsko-obrtničke komore u Rijeci (1924—